

Verslas linkęs apeiti mokestinius ginčus su VMI – tam yra svarių priežasčių

Publikuota: 2021-02-15 05:45

🕒 Atnaujinta 10:16

Dalius Simėnas

„Verslo žinios“

VMI laimi mažiau nei 96% mokestinių ginčų, kuriuos viešina.

Ko neviešina VMI, atskleidžia Mokestinių ginčų komisija.

Kodėl mokesčių mokėtojai siekia susitarti dėl mokesčio dydžio nei bylinėtis su VMI.

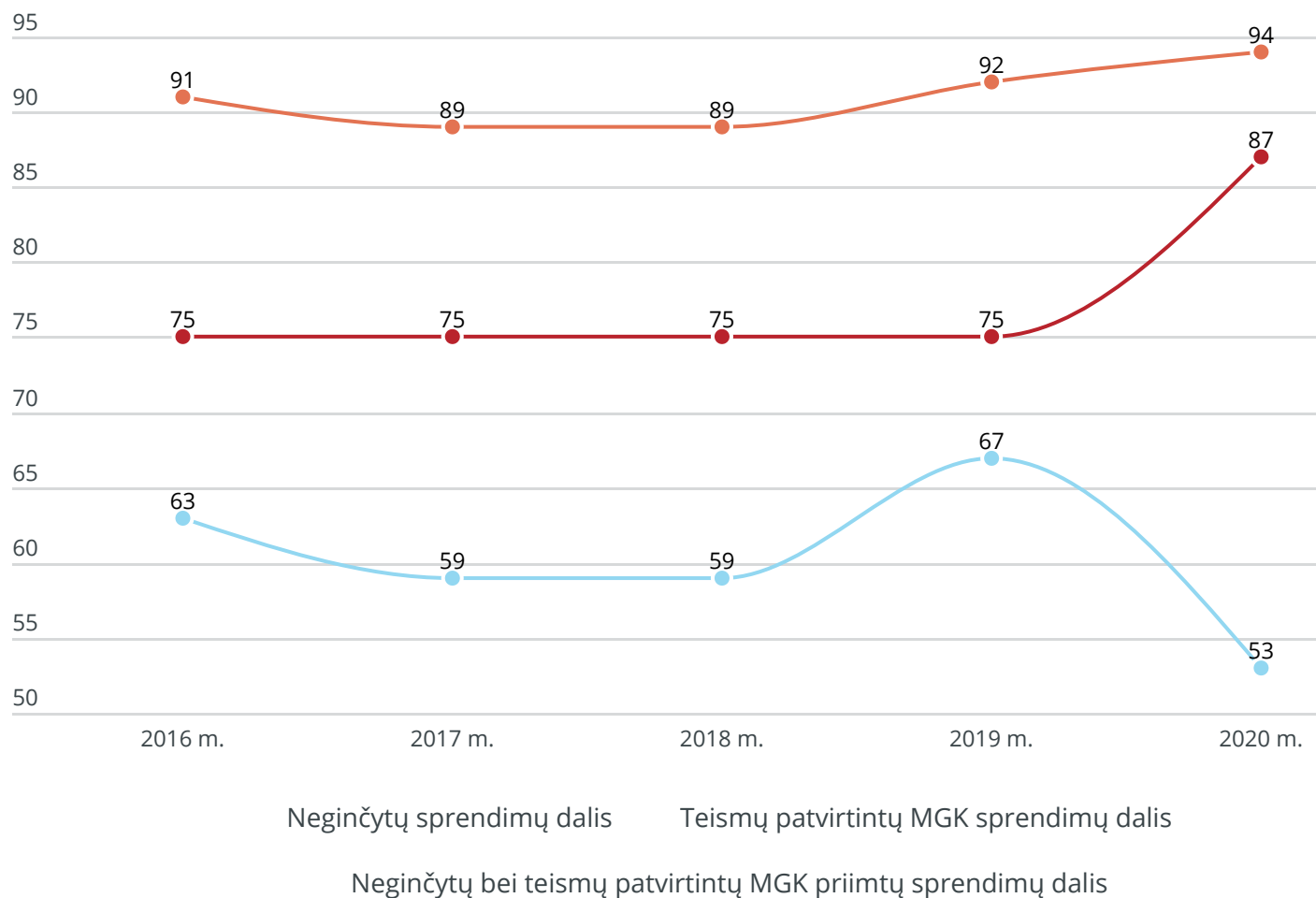
Mokestinių ginčų komisijos (MGK) pateikti duomenys rodo, kad VMI naudai priimama mažiau sprendimų, nei pateikia pats mokesčių administratorius. Be to, praktika rodo, kad įmonės naudojami Mokesčių administravimo įstatyme numatyta galimybė derybų keliu susitarti dėl mokesčio dydžio su VMI nesivieliant į mokestinius ginčus.

Lentelė papildyta sumomis, dėl kurių susitarė įmonės ir gyventojai, žr.: Mokesčių mokėtojų susitarimai su VMI dėl mokesčio dydžio

VŽ rašė, kad 2020 m. pastebimai padaugėjo mokestinių ginčų, kurie baigėsi VMI naudai, o MGK sprendimai yra labai svarbūs, nes vėlesni teismai juos retai kada keičia.

Tęsinys po infografiku

MGK priimti sprendimai

MGK apskųsti mokestiniai sprendimai, dalis

	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VMI	89,6	84,6	87,2
Muitinės departamentas	10,4	15,4	12,8

Šaltinis: Mokestinių ginčų komisija

Dalin

- Mokestiniai ginčai: verčia suklusti išskirtinai VMI palanki statistika
- Aplinkos ministerija nesumokėta mokestį visuomet daugina iš 10
- Po ESTT sprendimo FM svarsto, ar keisti PVM įstatymą

Pagal VMI informaciją 2020 m. ginčiuose inspekcijos naudai buvo priimta 96% sprendimų (maždaug dešimtadaliu daugiau nei ankstesniais metais), tačiau MGK ataskaitoje atkreipė dėmesį, kad šios komisijos ginčų statistika „rodo kitus mokestinių ginčų rezultatus, nei skelbia VMI“, o pateiktas skaičius neatskleidžia viso mokestinių ginčų vaizdo.

„Taip yra dėl to, kad kaip skelbia VMI, ji pateikia ne visų mokestinių ginčų rezultatus, o tik jų dalį. Pavyzdžiui, nėra skaičiuojami rezultatai dėl permokos/skirtumo negrąžinimo, skirtingai vertinami ir sprendimai dėl dalies sprendimo pakeitimo ar skundo grąžinamo nagrinėti iš naujo“, – pažymima MGK pranešime apie 2020 m. nagrinėtas bylas ir mokestinių ginčų tendencijas.

Pati MGK nurodo, kad 2020 m. ši komisija nepatvirtino apie 34,2% mokesčių administratorių sprendimų (iš jų VMI – 36,5%, o Muitinės departamento – 19,2%). Buvo panaikinta arba grąžinta 18,4% mokesčių administratorių sprendimų, pakeista 15,8%.

Verslo (įmonių) ginčų duomenys atskleidžia, kad 2020 m. nebuvo patvirtinta 20% VMI sprendimų ir 29,4% muitinės sprendimų, t. y. jie buvo panaikinti arba pakeisti.

„Po MGK sprendimų mokesčių mokėtojams apskaičiuota suma pernai sumažėjo beveik 10 mln. Eur“, – sakė Vilma Vildžiūnaitė, MGK narė.

2020 m. bendros MGK skundžiamos mokestinės sumos siekė 21 mln. Eur.

V. Vildžiūnaitės teigimu, verslo ginčiuose vyrauja ginčai dėl PVM (didžiausios ginčijamos sumos), GPM ir pelno mokesčio.

Verslas su VMI linkęs tartis be ginčų

Dainius Daugirda, mokestiniuose ginčiuose verslui atstovaujančios advokatų kontoros „Wint“ partneris, kalba, kad VMI skaičiai jo neįtikina.

„Faktas, VMI ne viską apskaito“, – sako D. Daugirda.

„Jei galimybės laimėti tėra 5–10%, tai nė vienas klientas nemokės advokatui ir neinicijuos ginčo“, – priduria teisininkas.

Tiesa, jis teigia, kad pastaruoju metu daugėja atvejų, kai verslas prašo inicijuoti ginčą ne tam, kad laimėtų, o tik tam, kad nueitų į teismą ir išsikalbėtų, tikintis, kad kada nors vis tiek „ledai bus pramušti“.

D. Daugirda atkreipia dėmesį, kad MGK mokestinių skundų iš verslo gauna mažiau nei iš gyventojų, tačiau mokesčių verslas sumoka daugiau nei pavieniai gyventojai.

„Santykis bus absoliučiai gyventojų nenaudai“, – dėmesį atkreipia D. Daugirda.

Tai, teisininko vertinimu, perša išvadą, kad MGK sprendžiami didžiaja dalimi smulkūs mokestiniai ginčai.

„Tai reiškia, kad verslas net neina ginčytis, nes bando susitarti, bando susimokėti, bankrutuoja“, – vardija D. Daugirda.

VMI duomenimis, per 2020 m. mokesčių administratorius išnagrinėjo 182 prašymus pasirašyti susitarimą: susitarimai buvo pasirašyti 85 atvejais (su 40 įmonių ir 45 gyventojais); bendra suma, dėl kurios susitarta, – 7,36 mln. Eur.

Tęsinys po infografiku

Mokesčių mokėtojų susitarimai su VMI dėl mokesčio dydžio

	Pateikta prašymų	Pasirašyta susitarimų	Suma, mln. Eur
2018 m.	212	70 (26 įmonės; 44 gyventojai)	7,05 (iš jų: įmonės - 3,93; gyventojai - 3,12)
2019 m.	255	105 (69 įmonės; 36 gyventojai)	11,46 (7,3; 4,09)
2020 m.	182	85 (40 įmonių; 45 gyventojai)	7,36 (6,2; 1,07)

Šaltinis: VMI

Dalin

Mokesčių administravimo įstatymas numato galimybę susitarti. VMI ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o VMI – apskaičiuoti didesnę sumą, negu nurodyta susitarime.

VMI ne viską apskaito

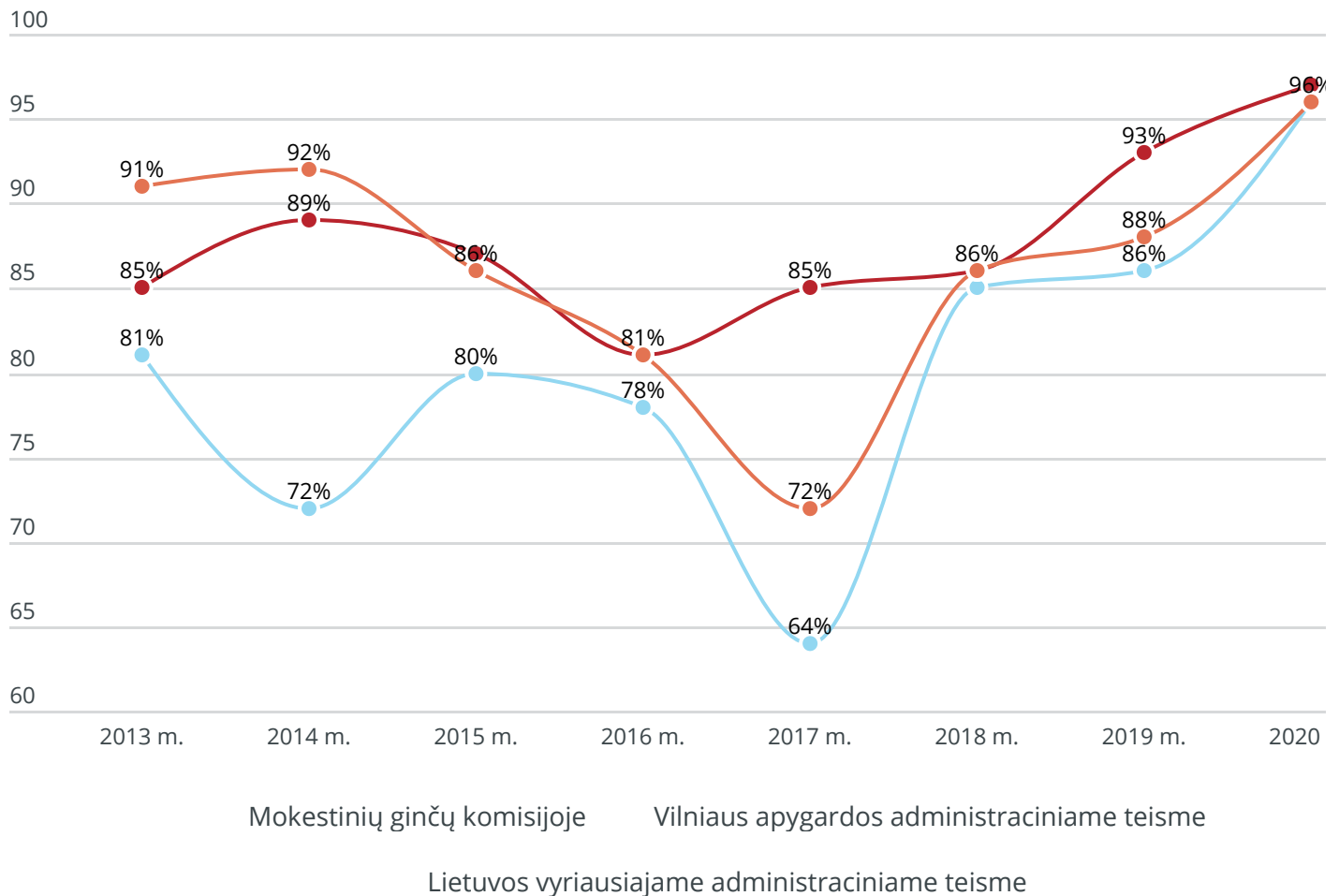
VMI neatitikimus tarp jos ir MGK pateiktos mokestinių ginčų statistikos aiškina tuo, kad ji viešai tinklalapyje skelbia pasibaigusius mokestinių ginčų rezultatus, po patikrinimo akty, o kai ginčas yra grąžintas nagrinėti iš naujo, jis nėra laikomas pasibaigusiu. Skelbiamos informacijos apimtis aiškiai nurodoma.

„Nėra vienos, teisės aktu reglamentuotos mokestinių ginčų skaičiavimo metodikos, todėl pateikiamų duomenų skaitinė išraiška tarp skirtingų institucijų gali nesutapti“, – komentare nurodė mokesčių administratorius.

MGK savo ruožtu pažymėjo, kad į savo skaičiavimus taip pat įtraukia ir Muitinės departamento sprendimų ginčų statistiką.

Tęsinys po infografiku

Mokestiniai ginčai, pasibaigę VMI naudai*

Mokestinių ginčų skaičius	2018 m.	2019 m.	2020 m.
MGK	186	135	169
VAAT	134	146	101
LVAT	106	185	102

*- Skaičiuojami išspręsti ir pasibaigę ginčai, tai yra arba kai VMI sprendimas lieka galioti, arba yra panaikinamas.

Šaltinis: VMI

Dalin

Bylinėjamosi dėl prielaidų

MGK ataskaitoje pažymima, kad dauguma VMI naudai priimamų sprendimų yra bylose, kuriose VMI mokesčių mokėtojui papildomai į valstybės biudžetą mokėtiną mokestį apskaičiavo ne dėl objektyvaus teisės aktų pažeidimo, o nustačiusi subjektyvaus pobūdžio pažeidimus: t. y. mokesčių mokėtojo sukčiavimą, mokestinės naudos siekimą, ar mokėtojui nepateikus įrodymų, jog jo pajamos buvo pakankamos išlaidoms pagrįsti.

MGK duomenimis, mokestinių bylų dėl tiesioginio apmokestinimo mažėja, o didžioji mokestinių ginčų dalis vyksta dėl VMI sprendimų, kurie paremti vertinamojo pobūdžio išvadomis, o tai, pasak advokato, mokestiniuose ginčiuose reiškia prielaidas.

„Ginčijamasi, kurio prielaidos įtikinamesnės. Ir dabar įsivaizduokite, kurios šalies prielaidos bus palaikomos dažniau – verslo ar VMI?“ – klausia D. Daugirda.

Advokatas apgailestauja, kad teismams neretai trūksta kompetencijos ir laiko įsigilinti, nes krūvis teisėjams nemažas, tad tuomet perrašomi MGK ir VMI sprendimai, ir tiek.

Lina Banytė-Surplienė, „PwC“ direktorė, Pelno mokesčio paslaugų grupės vadovė, anksčiau VŽ komentavo, kad iš praktikos yra pastebėjusi, jog MGK sprendimai yra labai svarbūs, nes vėlesni teismai juos retai kada keičia: iš dalies ir dėl to, kad MGK galima tikėtis didžiausio ekspertiškumo iš mokesčių perspektyvos.

MGK pažymi, kad pernai buvo pasiektas rekordinis teismo patvirtintų MGK sprendimų skaičius – nuo pastaraisiais metais buvusių 75% šoktelėjo į viršų ir pasiekė 87%. 2020 m. daugiau kaip pusė (53%) MGK priimamų sprendimų įsiteisėjo, bylų šalys jų toliau neginčijo teismui.